

Trier 2010

ANTE ROMAM TREVERIS STETIT ANNIS MILLE TRECENTIS
(*Rote Haus* op de Grote Markt)

Gymnasium Erasmianum
Rotterdam MMX

Inhoud

Woord vooraf.....	1
Reisregels	2
Liefde gaat door de maag	3
Wat mee te nemen?	4
Adres en telefoonnummers	5
Begeleiders	7
Programma 2010.....	8
Looproutes Trier	9
Informatie bij programma	10
Groepsindeling bussen dinsdag en donderdag	16
Groepsindeling excursiedag (woensdag)	17

Woord vooraf

Augusta Treverorum (Trier of Trèves) in Gallia Belgica werd gesticht – zoals de Romeinse naam al verraaft – door keizer Augustus als een vestigingsplaats, een *colonia* voor veteranen, d.w.z. gepensioneerde soldaten. Het was een zeer rijke en welvarende stad, die het hoogtepunt van haar glorie bereikte in de derde eeuw n.Chr. Wanneer jullie door Trier lopen is het misschien aardig je te realiseren dat de stad een tijdje een van de hoofdsteden van het Romeinse rijk is geweest. Ik zie jullie al denken: “Eens de hoofdstad van het Romeinse rijk, maar dat was toch Rome?”. Ja, maar de derde eeuw n.Chr. was een periode waarin het immense Romeinse rijk in vier bestuurseenheden was opgedeeld; deze periode staat bekend als de tijd van de tetrarchen: keizer Diocletianus bestuurde het oosten vanuit Nicomedia, Maximianus het Italische deel vanuit Milaan, Galerius had als bestuurszetel Sirmium (aan de Donau) en Constantius Chlorus bestuurde vanuit Trier Gallië (ongeveer het huidige Frankrijk, België en Nederland) en Britannië. Constantius Chlorus verfraaide de stad met grote monumenten, o.a. de Aula Palatina, een grandioze basilica, die diende als audiëntiekamer in het paleis van de keizer, en het keizerlijke thermencomplex – het grootste badcomplex ten noorden van de Alpen. Behalve de grote villa's, die zich in de omgeving van de stad bevinden, zijn zeker de Romeinse brug over de Moezel en het kleine maar nog in goede staat verkerende amfitheater uit de eerste eeuw n.Chr. een bezoekje waard.

Jullie zijn nu bijna aan het eind van het derde leerjaar; jullie hebben net een voorlopige profielkeuze gemaakt. Een spannende periode. Trier is een opstap naar de Griekenland-/Romereis in de bovenbouw, maar ook het begin van een aantal belangrijke reizen naar Europese steden en een kennismaking met de Europese cultuur: Trier hoort thuis in het rijtje Parijs, Dresden, Barcelona, Rome en Athene. Het is jullie eerste meerdaagse excursie met het hele leerjaar. Maak van de gelegenheid gebruik om leerlingen van andere derdeklassen beter te leren kennen: de eenheid en samenhang binnen het Erasmiaans worden er alleen maar groter door. Het is vanzelfsprekend dat jullie je op reis gedragen als een Erasmiaan, ook buiten het schoolgebouw vertegenwoordigen jullie het Erasmiaans Gymnasium. We wensen jullie heel veel plezier en fijne dagen in Trier.

Reisregels

- 1 De Trierreis is een schoolreis, dus je gedraagt je zoals op school gebruikelijk is.
- 2 De Trierreis is een groepsreis, dus groepsbelang gaat voor eigen belang.
- 3 De Trierreis is dé derde klas-reis: het moet een mooie ervaring zijn voor iedereen. Respecteer dus ieder individu in de groep.

Bekijk ook het protocol reizen op <http://www.erasmiaans.nl/protocol&id=1>.

Enkele Hollandsche wijsheden

Je past je maar aan, dan heb je het niet moeilijk.

Ik wil het niet, maar ik doe het graag.

Een groepsreis maak je niet alleen.

Neem een extra paar oren mee.

Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Morgenstond heeft goud in de mond.

Vraag niet wat de reis voor jou, maar wat jij voor de reis kunt doen.

Van het concert des levens krijgt niemand een program.

Geduld is een schone zaak.

Wachten duurt niet korter als je klaagt.

Je moet ook aan teleurstellingen wennen.

Dankbaarheid is een bloempje dat in slechts weinig tuintjes bloeit.

Liefde gaat door de maag...

Een klein stukje over het eten in Trier leek ons wel gepast. Sinds vorig jaar eten we gezamenlijk in een heus restaurant. Dinsdagavond eten we in restaurant **Zum Christoffel**, waar een buffet voor ons klaarstaat. We eten daar in twee groepen. Je vindt het restaurant rechts van de Porta Nigra. Woensdagavond is er speciaal voor alle Erasmianen een BBQ in het Stadtwaldhotel even buiten Trier.

Op de tafels staan karaffen met water. Als je (nog) iets anders bestelt, moet je dat zelf afrekenen. Het spreekt voor zich dat het niet de bedoeling is, dat er eigen consumpties meegebracht worden. Aangezien we hier volgend jaar graag weer naar toe willen, gaan wij er vanuit dat we kunnen rekenen op goed gedrag in het restaurant! Donderdagmiddag om 13.00 uur eten we gezamenlijk in restaurant **Zum Christoffel**.

Het ontbijt en de lunch worden door het hotel verzorgd waar we overnachten. Om drie uur 's nachts, wanneer jullie allemaal nog slapen, staat de eigenaar op om verse broodjes te bakken. De broodjes zijn voor het ontbijt. Vlak voordat we woensdag de bus instappen, neem je een lunchpakketje mee, dat bestaat uit twee broodjes, een pakje drinken en iets voor tussendoor. Zorg ervoor dat je een lunchpakket uit de juiste mand neemt. Heb je bijvoorbeeld niet opgegeven dat je vegetariër bent, neem daar dan niets van: degenen die er om gevraagd hebben, zouden dan niets hebben. Als het lunchpakket niet voldoende is, zorg dan dat je van thuis iets meeneemt of dat je bijvoorbeeld in Trier iets extra's koopt. Houd er wel rekening mee dat niet overal een gelegenheid is om iets te kopen. Als het programma het niet toelaat om ergens te stoppen, gaan we door!

Lasst es euch schmecken!

Wat mee te nemen? (waar je misschien niet zo snel aan denkt...)

Hieronder vind je een aantal zaken dat handig is om mee te nemen. Voor beddengoed hoef je niet te zorgen, dat wordt door het hotel geleverd.

Voldoende kleding

Toiletspullen

Handdoeken

Washandjes

Paspoort/ID-kaart

Eten/drinken voor in de bus

Fototoestel

Geld (voor souvenirs/tussendoortjes/eten tijdens busreis)

Medicijnen

Paracetamol

Tabletten tegen wagenziekte

Pen/Papier

Adressen voor je ansichtkaarten

Gezelschapspelletjes (voor het avondprogramma)

Zaklamp (ook lamp op je hoofd voor avondvoetbal)

PSP

tafeltennisballetje en batje

Warme trui (voor 's avonds en in de Lavakelder en de Maginot-linie)

Regenkleding (=hopelijk overbodig!)

NB Het meenemen van boxjes voor je mobiele telefoon of I-Pod is niet toegestaan.

Adres en telefoonnummers

Van dinsdag 30 maart tot en met donderdag 1 april 2010 zijn alle derdeklassers op excursie naar Trier.

Wij verblijven in:

Hotel-Pension "Haus Eifelblick"
In Träg 18
64298 Welschbillig
Tel. 0049-6506-990 26

Tel. school: 0031-10-436 00 45

Voor noodgevallen:

mw. drs. M.B.C. Bovenberg-Zillikens: 0031-623378191

Voor de thuisblijvers:

Van dinsdag 30 maart tot en met donderdag 1 april 2010 zijn alle derdeklassers op excursie naar Trier.

Wij verblijven in:

Hotel-Pension "Haus Eifelblick"
In Träg 18
64298 Welschbillig
Tel. 0049-6506-990 26

Tel. school: 0031-10-436 00 45

Voor noodgevallen:

mw. drs. M.B.C. Bovenberg-Zillikens: 0031-623378191

Begeleiders

mw. drs. M.B.C. Bovenberg-Zillikens

dr. ir. F.J.Brandsma

drs. P.D.J.W. Dupon

dhr. C. Hulst

drs. J. J. ten Hoor

mw. drs. I.C.M. Konings

ir. J.H. van den Koppel

mw. drs. G.E.C.M. Kunne

mw. I. Madlener

mw. drs. F.A. Mulder

dhr. D.A. Reinds

dhr. P.J. Scheurleer

drs. M. Simons

mw. A. Spoelstra

mw. N. Stanisic-Soko

Programma 2010

dinsdag 30 maart 2010

- 6.30 verzamelen en melden bij de docenten (zie groepsindeling bussen dinsdag en donderdag op blz. 16)
- 6.45 instappen
- 7.00 vertrek
- 12.00 aankomst in Trier + referaten
- 17.30 avondeten in **Zum Christoffel**, eetgroep 1 (= looproute 1 + looproute 2)
- 19.00 avondeten in **Zum Christoffel**, eetgroep 2 (= looproute 3 + looproute 4)
- 20.00 vertrek naar Welschbillig vanaf de **Porta Nigra**
- 20.45 aankomst bij hotel
kamerhoofden melden zich bij mevrouw Bovenberg
inrichten kamers
- 21.30 avondprogramma naar keuze
- 23.00 alle leerlingen op hun eigen kamer
- 23.30 iedereen ligt gewassen en wel, in pyama in zijn of haar eigen bed.
- 24.00 Nachtruhe

woensdag 31 maart 2010

- 7.00 opstaan
- 7.30 ontbijt
- 8.00 vertrek bussen (zie groepsindeling excursiedag (woensdag) op blz. 17 en 18)
bus 1: Vulkaanprogramma
bus 2, 3 en 4: Maginot-linie
- 18.00 BBQ Stadtwaldhotel
- 20.30 themafeest *What you want to be*
- 23.00 alle leerlingen op hun eigen kamer
- 23.30 iedereen ligt gewassen en wel, in pyama in zijn of haar eigen bed.
- 24.00 Nachtruhe

donderdag 1 april 2010

- 7.00 opstaan
- 7.30 kamer zijn opgeruimd en gecontroleerd
- 8.00 ontbijt
- 8.30 vertrek bussen (indeling zoals op dinsdag)
- 9.15 aankomst in Trier + referaten
- 13.00 eten in **Zum Christoffel**
- 14.00 vrije tijd
- 15.45 verzamelen bij de **Porta Nigra**
- 16.00 vertrek vanaf de **Porta Nigra**
- 21.00 aankomst in Nederland
ophalen van bagage en souvenirs; afscheid

Looproutes Trier

Zie groepsindeling bussen dinsdag en donderdag op bladzijde 16.

Looproute 1.

Dinsdag:

Weinlehrpfad — St. Paulin — St Maximin — Porta Nigra — Bisschoppelijk Museum — Dom — Markt — Karl Marxhuis

Donderdag:

Römerbrücke — amphitheater — Landesmuseum — Kaiserthermen — Basilika.

Looproute 2.

Dinsdag

St. Paulin — St. Maximin — Weinlehrpfad — Amphitheater — Porta Nigra — Bisschoppelijk Museum — Dom Markt.

Donderdag

Römerbrücke — Landesmuseum — Kaiserthermen — Basilika — Karl Marxhuis

Looproute 3.

Dinsdag:

Römerbrücke — Landesmuseum — Kaiserthermen — Basilika — Weinlehrpfad — Amphitheater — Dom

Donderdag:

St. Paulin — St Maximin — Porta Nigra — Bisschoppelijk Museum — Markt — Karl Marxhuis

Looproute 4.

Dinsdag:

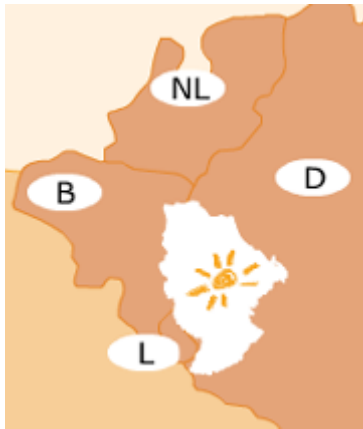
St Maximin — St Paulin — Landesmuseum — Kaiserthermen — Basilika — Dom — Weinlehrpfad

Donderdag:

Römerbrücke — Porta Nigra — Bisschoppelijk Museum — Markt — Karl Marxhuis

Kort informatief overzicht

De Eifel

De Eifel, het heuvelgebied dat gelegen is tussen de Moezel in het Zuiden, de Ahr in het Noorden, de Rijn in het Oosten en de grens van België en Luxemburg in het Westen, is aan het einde van het Tertiair (ca. 65 tot 2,5 miljoen jaar geleden) en in het Kwartair (ca. 1,6 miljoen jaar geleden tot nu) het toneel geweest van levendige vulkanische activiteit. Er vonden uitbarstingen plaats die zelfs heftiger waren dan de uitbraak van de Mount St. Helens.

De Tertiaire vulkanen komen voornamelijk voor in de omgeving van Nürburg in het noordelijke centrale deel van de Eifel, de Hohe Eifel. De vulkanen zijn echter sterk door de verwerking aangepreng en hun vormen zijn weinig duidelijk zichtbaar.

De kwartaire vulkanische activiteit, die plaats vond in het Pleistoceen, duurde ongeveer 550.000 tot 10.000 jaar geleden en vond geologisch gesproken dus nog zo ongeveer deze ochtend plaats. Door deze jonge ouderdom zijn vele vormen van dit vulkanisme nog goed bewaard gebleven. In het oostelijk deel van de Eifel, het gebied rond het Laacher Meer, heeft het vulkanisme een grote verscheidenheid van vormen en van vulkanische producten tot stand gebracht, het westelijk deel van de Eifel is het klassieke gebied van de "Maare".

Bron: drs. W.C.P. de Vries

Trier. Beknopte geschiedenis van de oudste stad van Duitsland

ANTE ROMAM TREVERIS STETIT ANNIS MILLE TRECENTIS

"Voor Rome bestond Trier dertienhonderd jaar", beweert de inscriptie op het 'Rote Haus' aan de Trierse Hauptmarkt. Dit is weliswaar een middeleeuws verzinsel, maar het heeft een historische achtergrond. In het dal van Trier bestonden er inderdaad al in het derde millennium voor Christus menselijke nederzettingen en Trier was de eerste plaats ten noorden van de Alpen die met recht stad genoemd kon worden.

Augusta Treverorum, het latere Trier, werd omstreeks zestien voor Christus door de Romeinen onder keizer Augustus in de buurt van een stamheiligtom van de Keltische Treviren gesticht. Tegen het einde van de derde eeuw verhief keizer Diocletianus de nu Treveris genoemde stad tot Romeinse keizerlijke residentie en tot

hoofdstad van het westerse gedeelte van het Romeinse Rijk. Omstreeks dezelfde tijd ontwikkelde zich hier een centrum van het vroege christendom. In de vijfde eeuw door de Franken veroverd, kwam Trier bij de Karolingse rijksdeling van 870 bij het Oostfrankisch-Duitse Rijk.

De huidige Hauptmarkt werd met de oprichting van het marktkruis in 958 het centrum van de middeleeuwse stad. In de veertiende eeuw werden de Trierse aartsbisschoppen ook keurvorsten. Zij maakten Trier tot de hoofdstad van hun keurvorstendom dat tot de opheffing rond de eeuwwisseling van de achttiende naar de negentiende eeuw periodes van grote bloei en zwaar verval beleefde. Nadat Trier korte tijd in Frans bezit was geweest, kwam het in 1815 bij Pruisen en na 1945 bij de deelstaat Rheinland-Pfalz in de Bondsrepubliek Duitsland.

Trier is nog steeds bisschopszetel, centrum van cultuur, verkeer en economie in het Trierse Land, universiteitsstad, havenstad aan de belangrijke waterweg de Moezel (Mosel), standplaats van bekende industriële bedrijven, winkelcentrum, toeristen- en congresstad. Thans heeft Trier ca. 100.000 inwoners

Bron: Tourist-Information Trier

Eppelsberg en Wingertsbergwand

De Eppelsberg, gelegen langs de A61, is een mooi voorbeeld van een samengestelde vulkaan. Het oudste gedeelte toont de resten van een tufring, het gevolg van een phreomagmatische explosie (het gevolg van contact tussen heet magma en grondwater). We zien verder een slakkenkegel, het resultaat van een vrij rustige vulkanische uitbarsting. Tussen deze twee typen van erupties zit een groot tijdsverschil, na de eerste explosies volgde een periode van rust waarin de natuur de kans kreeg om de vulkaan te bedekken met bomen en planten. In de goed ontsloten vulkaan kun je dit zien door resten van bomen die zich midden in de lagen bevinden. Ook zijn lagen aanwezig afkomstig van vulkanen in de nabije omgeving. Dit levert al met al een ingewikkeld patroon op dat met enige moeite wel te doorgronden is. Het is elk jaar weer de vraag wat er van de vulkaan nog te zien is, men is in hoog tempo de vulkaan aan het afbouwen, de vulkaanresten worden o.a. in de wegenbouw gebruikt.

De Wingertsbergwand is een gigantische tephra afzetting (term voor alle vulkanische fragmenten van as tot blokken die bij een eruptie afgezet zijn). De afzetting is in een paar dagen ontstaan bij de uitbarsting van de Laacher Meer vulkaan. Zo kan men aan de volgorde en de structuur van de lagen de geschiedenis van deze explosie reconstrueren. De Wingertsberg wordt voor een deel afgegraven, de wand blijft echter bestaan en is een beschermd natuurmonument. Bron: ir. J.H. van den Koppel

Laacher Meer

Het grootste Vulkaanmeer van de Eifel ontstond ongeveer 12.900 jaar geleden, toen zich een van de opmerkelijkste rampen in de geschiedenis van het Eifelvulkanisme voltrok. Bij de grootste vulkaanuitbarsting, die ooit in Europa plaatsvond, werden eindeloze massa's van bimsgesteente (=puimsteen) uitgeworpen, die zich in lagen met een dikte van meerdere meters in het bekken van Neuwied en de Pellenz afzetten. Door de enorme explosie ontstond er onder de aardkost een reusachtige holle ruimte die instortte en zich later met water vulde.

Voor de mensen uit de Steentijd, die in het getroffen gebied woonden, was de

gigantische vulkaanuitbarsting die drie dagen lang het gebied teisterde een dodelijk ramp. De vulkanische activiteit bestaat nog steeds. Uit het meer komt op veel plaatsen door de kloven in het gesteente het gas kooldioxide naar boven: de zogenaamde mofetten. Het vrijgezette gas ziet men het meest aan de oostkant van het meer opborrelen. Het Laacher meer is met een oppervlakte van 325 ha en

een diepte van 53 meter het grootste vulkaanmeer van de Eifel en vormt samen met zijn mooie bosrijke omgeving een natuurgebied. Het geologische leerpad om het meer heen is zeer de moeite waard.

De Lavakelders in Mendig

Wie door het plaatsje Mendig rijdt zal niets bijzonders zien. De bewoners weten echter dat zich onder hun huizen een unicum bevindt, dat zeer de moeite waard is. Wij zullen dan ook afdalen in de kelders van Mendig. Over een gebied van ongeveer drie km³ bevindt zich onder de stad Mendig een netwerk van onderaardse Lavakelders, die in de loop van de tijd door bloed, zweet en tranen zijn ontstaan.

Toen in het verre verleden de vulkanen in de Eifel uitbarstten, vloeiden ook stromen lava's in de richting van Mendig. In die tijd werd het land met een gloeiende massa en as bedekt. De mensen toen konden zich niet voorstellen dat deze massa, die hun zoveel ellende bracht, ooit een belangrijk bron van inkomsten zou worden. Met voornamelijk menselijke kracht werd langzaam de basaltlava bovengronds gebracht. Vrouwen en kinderen werden vooral gebruikt waar er door smalle gangen gekropen moest worden. Hierbij kwamen natuurlijk ook mensen om. Het kwam ook voor, dat huizen instortten als men niet goed uitgerekend had hoeveel men kon afgraven.

In het midden van de 19e eeuw kregen de kelders een andere functie. De lage en constante temperatuur zorgde ervoor dat de kelders uitermate geschikt waren voor het opslaan van bier. Dit trok vele bierbrouwerijen naar Mendig. Wie hoopt dat het deze functie nog heeft, zal teleurgesteld worden. Na de uitvinding van koelapparaten, vetrokken de bierbrouwerijen vaak weer. Tegenwoordig worden de kelders onder

leiding van een gids door vele toeristen bezocht. Aangezien het hier er lekker koud bleef, wordt geadviseerd een trui mee te nemen als we afdalen.

Nennig

In Nennig vinden we een belangrijke en indrukwekkende opgraving. De wijnplaats Nennig werd vooral bekend door de opgravingen van een Romeins mozaïek. In 1852 werd het gevonden door een boer die op zijn land bezig was met ploegen. Dit mozaïek is een onderdeel van een eveneens grotendeels opgegraven Romeinse villa. Deze villa bezat een lange hal en een bijbehorend (zwembad). Het mozaïek, dat een omvang heeft van 10,3m bij 15,65m, toont afbeeldingen van zeer realistisch uitzijnde gladatorenvechtwedstrijden. Deze afbeeldingen in Nennig worden als het best bewaard gebleven mozaïek noordelijk van de Alpen beschouwd.

Villa Borg

In 1994 werd besloten om in Borg een Romeinse villa te reconstrueren, die daar in het verleden gestaan moet hebben. Bij archeologische opgravingen en metingen, die men in 1987 startte, vond men op de plek van de gereconstrueerde villa de resten van een van de grootste Romeinse villacomplexen in het Saar-Mosel-gebied. Het hele terrein heeft een omvang van meer dan 7,5 ha. De stichting, die zich bezighoudt met de werkzaamheden, het behoud van de opgravingen en de reconstructie van het villacomplex, probeert om alle wetenswaardigheden over de opgravingen zo overzichtelijk mogelijk voor publiek tentoon te stellen. Door de nog steeds plaatsvindende werkzaamheden, verandert het beeld van het complex voortdurend. Sinds 1997 is het villabad met taverne voor bezichtiging opengesteld. De bouwwerkzaamheden aan het hoofdgebouw, dat het museum behbergt, en de gereconstrueerde binnenplaats werden in 1999 voltooid. De derde vleugel, die in de Antieke als woonvetrek en voor economische doeleinden gebruikt werd, staat er sinds 2001. De plannen voor de wederopbouw van de ingangspoort zijn inmiddels geconcretiseerd. En misschien is zelfs deze informatie al weer verouderd en zien we tijdens de excursie naar Villa Borg meer dan we hadden verwacht.

Tawern

Terrorisme is van alle tijden. Het tempelcomplex bij Tawern is in het verleden vermoedelijk door extremistische Christenen verwoest.

wo sich schon die Römer wohlfühlten

gedeeltelijk te reconstrueren. De tempel zou dienst hebben gedaan als offerplaats voor de god van de handel, Mercurius. Reizigers van Metz naar Trier maakten hier vaak een tussenstop, opdat hun reis voorspoedig zou verlopen. Maar men heeft aanwijzingen gevonden dat hier ook aan andere goden offers gebracht werden, zoals aan Apollo en Isis. De laatste naam is vreemd voor het westen; Isis komt namelijk voornamelijk voor in het oostelijke middellandse zeegebied.

Sinds 1986 was het mogelijk om op de Metzenberg bij Tawern, niet ver van de Romeinse straat naar Trier, het bovengenoemde Romeinse tempelcomplex op te graven, te conserveren en

Het complex bestond uit zes tempels, vier zijgebouwen en twee poorten. Het geheel was omgeven door een muur van 46 bij 36 meter. Verder was er een diepe waterput van 15 meter aanwezig en zijn er ook meerdere onderstukken van altaars gevonden. Het heiligdom is waarschijnlijk van de eerste tot hooguit de vierde eeuw na Christus gebruikt.

De plaatsnaam, Tawern of "Taberna", heeft zijn oorsprong in het ontstaan van de plaats in de Romeinse tijd en in zijn oorspronkelijke doel. Tawern bezat niet alleen het Romeinse tempelcomplex, maar waarschijnlijk ook een "taberna", een rustplaats voor spandieren. Men heeft door de Latijnse klemtoon van de plaatsnaam op de tweede lettergreep het vermoeden dat Tawern een plek was waar constant mensen gewoond hebben sinds de Romeinse tijd. Vandaag de dag is Tawern vooral een ontspanningsoord.

Maginot-linie

De Maginot-linie werd aangelegd tussen 1930 en 1936 bedoeld als een immense verdedigingszone lopend van België tot Italië. Met meer dan honderd forten en 400 kazematten (kazernes), duizenden kanonnen en mitrailleurs en alles ondergronds gehakt en geboord in de heuvels. De Linie was bedoeld om Frankrijk te beschermen tegen weer een Duitse verrassingsaanval.

Frankrijk zat direct na de Eerste Wereldoorlog in de problemen. Het land werd in 1870 en in 1914 overrompeld door Duitsland. Het had in beide oorlogen miljoenen mannen verloren, de bevolking kon geen erg groot leger meer opbrengen. De Franse minister van Defensie de, uit deze streek de Elzas komende, heer Maginot kwam met een geweldig plan. Door een enorme linie van ondergrondse forten kon je met een betrekkelijk kleine bemanning enorme legers tegenhouden. Het hele project

kostte miljarden en dat in de Wereldcrisis na 1929. Maar het was ook een werkverschaffingsproject voor veel werklozen. Het mes zou dus aan beide kanten snijden!

Echter, het militaire idee van een dergelijke project was een misrekening en een misvatting van ouderwets denkende leiders. De techniek snelt altijd voort. En bovendien haalden de Duitse legerleiding het oude Von Schlieffenplan uit de kast. Ze vielen aan door België dus om de Maginot –linie heen en ze vlogen over de linie! Toen Parijs en dus Frankrijk gevallen was, was de Linie nog in tact en bemand maar nutteloos en onbeschadigd.

Wij bezoeken het grootse en belangrijkste fort van de Linie, gros ouvrage Hackenberg, vlakbij Thionville. Ouvrage Hackenberg werd gebouwd/aangelegd tussen 1929 en 1935 in een 343 meter hoge heuvel. In deze heuvel werd op 25 tot 30 meter onder de oppervlakte 10 km gangen en zalen uithakt en geboord. Het is in feite een klein stad op zich, met kazernes, opslagplaatsen, elektriciteitscentrale, keukens, eetzaal, bioscopen, een ziekenhuis en een metro.

Een ouvrage (bolwerk) als dit moest minimaal 3 maanden kunnen overleven zonder hulp van buiten af. De bevolking bestond uit 1040 soldaten, 43 officieren en burgerpersoneel. Doordat het fort nog onbeschadigd is en alles nog werkt kunnen we een stap terug doen in de tijd van de dertiger jaren van de vorige eeuw en ons een idee geven van de hoogstaande techniek van die tijd. Maar ook van de ontberingen van de bewoners van deze koude en vochtige wereld waarin je soms in weken geen zon zag. We maken ook een tocht met de metro. Kortom een unieke excursie.

Bron: drs. P.D.J.W. Dupon

Groepsindeling bussen dinsdag en donderdag

Laat de bus net zo netjes achter als je hem aantreft.

Bus 1 = Looproute 1

- 3A *loopgroepleider Ku*
 Boomars t/m van Lummel
- van 3C *loopgroepleider Sp*
 Brouwer, Bruining, van Eijck, Hagenaar, Hoffmans, Kampadellis, Kruimer,
 van Leeuwen, Muller, Pelgrom, Plokker, Pluijmers, Riedijk, Smidt, Soltanpour
- 3E *loopgroepleider Br*
 Jiang t/m Wits en Akinshina en Bouter
- 3G *loopgroepleider Mu*
 van der Linden t/m Vos

Bus 2 = Looproute 2

- 3A *loopgroepleider Rs*
 Mena Figueroa t/m Zijdemans
- 3D *loopgroepleider Si*
 Amzaiab t/m Mosart
- 3F *loopgroepleider Md*
 van Dal t/m Mahadew

Bus 3 = Looproute 3

- 3B *loopgroepleider vK*
 Abachri t/m Maaskant
- 3D *loopgroepleider Ho*
 Nelissen t/m Zondag
- 3F *loopgroepleider Bo*
 Meeuwis t/ Wit en uit 3C van Tienen, van de Velde, van der Vorm

Bus 4 = Looproute 4

- 3B *loopgroepleider Ks*
 Meeusen t/m Visser en uit 3C van der Staay, Steehouwer en Swagemakers
- 3E *loopgroepleider St*
 Boer t/m IJzermans
- 3G *loopgroepleider Hu*
 Aarts t/m Lentz

Groepsindeling excursiedag (woensdag)

Groep 1, bus 1: Vulkaanmuseum, Lavakelder, Eppelsberg, Laacher Meer

(o.l.v. vK, Bo, Br en Sch)

52 personen

Annemarie den Hertog	David Rijlaarsdam
Els Hovinga	Jord Schepel
Joep de Jong	Sophia Thoma
Yuchen Li	Christina Akinshina
Rolf van Lieshout	Ysette de Boer
Maria van Lummel	Jan Maarten Buis
Sophie van Riel	Angelique Choi
Rishad Karaya	Anda Filipovic
Kevin Kewal	Laura van Hazendonk
Daphne Maaskant	Kasper IJzermans
Kirsten Meeusen	Eli Ophelders
Jimmy Oudijn	Nicoline den Hollander
Stan Tendijck	Matthew Kong
Nick Vidas Guscic	Maikel Rutten
Luuk Hagenaar	Dmitri Visser
Vincent Hoffmans	Jurriaan van Walsum
Jonathan Kruimer	Jaron Wit
Tomel van Leeuwen	Michiel Aarts
Suren Soltanpour	Nafi Ari
Martijn van de Velde	Gijs van den Dungen
Sterre Koster	Gyung Ju Jang
Robert Kraamwinkel	Begüm Pekbay
Samia de Meyer	Liselotte Smelt
Meike Pakkert	Pieter Taselaar

Groep 2, bus 2: Maginot Linie, Villa Borg, Nennig en Tawern

(o.l.v. Dp, Rs en Sp)

47 personen

Xander Boomars	Ties Hagdoorn
Esmée de Bruijn	Raayshree Kaulesar Sukul
Lisa van Dord	Jonas Louwers
Maurits Dumoulin	Anisha Bouter
Simona de Heer	Jeroen Cazemier
Sam Jacobs	Ries Coolen
Sara Abachri	Juliette van den Dorpel
Suzanne Bestarosti	Claire Galjart
Niels Bleij	Etien van Geffen
Declan Buist	Rico van Dal
Roy Capitein	Soraya Entrop
Julian Determan	Mandy Erkelens
Josephine Brouwer	Madeleine Fiévez
Nicky Bruining	Olivier Heldens
Christine van Eijck	IJsbrand Bloks
Georgia Kampadellis	Jaromir Bogdanovski
Thijs Muller	Robin Bruns
Amin Amzaïab	Emma Cats
Elise Besemer	Francisca Duiser
Raishri Bishesar	Rijk de Jong
Bas van den Boogaard	Merve Kaya
Merel van Bunge	

Groep 3, bus 3: Maginot Linie, Nennig, Tawern, Villa Borg*(o.l.v. Ks, Mu, St en Si)*

46 personen

Roos van Liere	Max Posner
Ignacio Mena Figueroa	Julie van Randwijck
Oscar de Raad	Midas Hoezen
Reinout Rischen	Lauren Hoogen Stoevenbeld
Robbert Ritsma	Tycho Hedegaard
Mario Salazar Rivera	Shu Cheng Jiang
Willem Völker	Reems van der Linden
Fransje Jongste	Lotte Niesen
Paul Klei	Julian van Overdam
Douwe van der Kroft	Victor Janssen Daalen
Agnes Lieftinck	Naomi van Kalken
Pieter Lonnee	Nienke Kehrer
Stefan Mihajljica	Hannah Kimmel
Gio Pelgrom	Eveline Lutgert
Rogier Plokker	Govind Mahadew
Jouk Pluijmers	Marc Klemann
Stefaan Riedijk	Sam Kloosterboer
Sanne Smidt	Skip Lentz
Emma van der Staay	Nina van der Linden
Sin Mok	Rasmus van Overhagen
Milan Mosart	Lowik Pieters
Michiel Nelissen	

Groep 4, bus 4: Maginot Linie, Tawern, Villa Borg , Nennig*(o.l.v. Ho, Hu, Ku en Md)*

47 personen

Maike Spoon	Eline Phoa
Sanne Steele-Nicholson	Daniël Pols
Baran Temur	Matthijs Rijlaarsdam
Martijn Tilly	Michiel Roos
Okan Türkcan	Roos van Swieten
Mark Zijdemans	Susanne Triebels
Evita den Otter	Guus Wits
Rushil Parsowa	Rutger Hollestelle
Brandon Schotanus	Laurence Meeuwis
Fleur Stip	Kim Molkenboer
Naomi Tessema Alemu	Fatma Shakh
Ruqiyah Visser	Dylan Spel
Laura Steehouwer	Siebren Veraart
Jitske Swagemakers	Charlotte Viëtor
Frank van Tienen	Emma Raat
Valentijn van der Vorm	Chevaly Riebeek
Hoyte Rutteman	Tara Saffari
Jaap-Jan van Senden	Lotjes Schelling
Emei Tan	Anne-Marië Schonk
Daan Tetteroo	Pieta Vis
Isobel Warmelink	Erik de Vos
Tjeerd Zondag	